

REPUBLIKA SLOVENIJA
DRŽAVNI SVET

Komisija za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano

Številka: 435-05/16-2/
Ljubljana, 27. 6. 2016

EPA 1253-VII

Komisija Državnega sveta za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano je, na podlagi drugega odstavka 56. člena Zakona o Državnem svetu (Uradni list RS, št. 100/05 - uradno prečiščeno besedilo, 95/09 - odl. US in 21/13 - ZFDO-F) in 20. člena Poslovnika Državnega sveta (Uradni list RS, št. 70/08, 73/09, 101/10, 6/14 in 26/15), sprejela naslednje

M n e n j e

k Predlogu zakona o ugotavljanju katastrskega dohodka (ZKUD-2) - druga obravnava

Komisija Državnega sveta za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano je na 5. izredni seji 27. 6. 2016 obravnavala Predlog zakona o ugotavljanju katastrskega dohodka, ki ga je v obravnavo Državnemu zboru predložila Vlada.

Komisija **pogojno podpira** predlog zakona.

Predlog zakona je odgovor na rezultate ugotavljanja katastrskega dohodka na podlagi veljavnega Zakona o ugotavljanju katastrskega dohodka iz leta 2011, ki naj bi se sprva začel uporabljati v letu 2013, vendar se je zaradi nesprejemljivosti sprememb za večino njegovih naslovnikov njegova uporaba zamaknila za tri leta, in sicer do 30. 6. 2016. V kolikor v letošnjem letu ne bodo sprejete nove zakonodajne podlage, bo s 1. 1. 2017 stopil v veljavo Zakon o ugotavljanju katastrskega dohodka iz leta 2011, ki uporablja metodologijo, ki je povzročila negotovanje v letu 2013.

Predstavniki Ministrstva za finance so pojasnili, da je bila v letu 2014 imenovana delovna skupina, v katero so bili vključeni predstavniki Ministrstva za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano, Ministrstva za finance in Ministrstva za okolje in prostor ter nekaterih strokovnih ustanov, interesnih združenj in nevladnih organizaciji. Delovna skupina je posebej izpostavila potrebo po odstopu od različnega regijskega obravnavanja katastrskega dohodka s ciljem, da se za zemljišča iste kvalitete določi enak katastrski dohodek ne glede na to, v katerem delu Slovenije se ta zemljišča nahajajo. Opozorjeno je bilo, da je obstoječa metodologija ugotavljanja katastrskega dohodka zapletena, saj upošteva veliko parametrov. S predlogom zakona bo ugotavljanje katastrskega dohodka poenostavljeno, ker je predvidena navezava na statistično ekonomske izračune, ki so jim dodani korekcijski faktorji. Predstavniki ministrstva poudarjajo, da se v splošnem s predlogom zakona obseg katastrskega dohodka, ki se ga zajame v obdavčitev, povečuje, vendar ostaja pod ravno dohodka, ki je evidentiran pri Statističnem uradu Republike Slovenije kot dohodek zasebnega sektorja na področju kmetijstva. V okviru delovne skupine so bili pri pripravi zakona doseženi dogovori glede večine vprašanj, odprta pa so ostala vprašanja glede ugotavljanja katastrskega dohodka intenzivnih sadovnjakov in gozda. Ključno razhajanje med pristojnim ministrstvom in zainteresirano javnostjo se nanaša na vprašanje ugotavljanja dohodka od pridelave vina. V povezavi z Zakonom o dohodnini ostaja odprto vprašanje, ali se večkratnik katastrskega

dohodka za vino uporabljajo za vse vinograde ali zgolj za vinograde do določene površine. Vlada je predlagala določitev meje nad 5 ha vinogradov, pri čemer interesna združenja omejitvi uporabe večkratnika katastrskega dohodka nasprotujejo. Vzporedno z oblikovanjem predloga zakona so bile dogovorjene tudi nekatere spremembe Zakona o dohodnini in Zakona o davčnem postopku, ki neposredno zadevajo omenjeno področje in bodo po sprejetju obravnavanega zakona tudi vložene v zakonodajni postopek.

Predstavnica Ministrstva za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano je poudarila, da je ključno nadaljnjo usklajevanje glede izračuna katastrskega dohodka za gozdove in glede deleža svežega sadja, ki se upošteva pri ugotavljanju katastrskega dohodka intenzivnih sadovnjakov. Obenem je poudarila, da je bil dosežen pomemben napredek od prvotnega predloga zakona, pri čemer so upoštewane številne pripombe interesnih združenj in nekaterih strokovnih ustanov.

Komisija se je seznanila s stališčem Kmetijsko gozdarske zbornice Slovenije (v nadaljevanju: KGZS), ki je poudarila, da je omenjeni predlog zakona eden redkih, pri katerem je potekal postopek sprejemanja na način izmenjave mnenj, stališč, pogledov in rešitev med pripravljavcem in KGZS. Na KGZS so v okviru priprave zakonodaje ocenjevali ustreznost rešitev širše, tudi v vsebinah, ki se nanašajo na dohodnino in davčni postopek. Njihovi predlogi so bili pri pripravi predloga zakona v večini upoštevani. Predlogi, ki pa niso bili upoštevani se nanašajo na stroške za kmetijska zemljišča, ki bi morali znašati najmanj 94 %. Hkrati se predlaga, da se kot prihodki intenzivnih sadovnjakov in ostalih trajnih nasadov upošteva 60 % postavke 6100 – Sveže sadje.

Člani komisije ugotavljajo, da predlog zakona sledi priporočilom posebne delovne skupine za določitev nove metodologije za ugotavljanje katastrskega dohodka in določa, da v prihodek kmetijskih zemljišč ne sodijo vrednosti doma pridelane krme in kmetijskih dejavnosti, ki temeljijo na kupljeni krmi (del reje prašičev, reja perutnine za meso in prireja jajc). Predlog zakona v pavšalno obdavčitev zajema t.i. posebne kulture (zelenjadnice in zelišča v »intenzivni pridelavi« in druge trajne kulture na njivah), upošteva pa tudi predlog, da lestvica koeficientov glede na bonitetne točke in razred rastiščnega koeficienta odraža ustrezen razpon med kakovostnimi razredi. V katastrski dohodek kmetijskih zemljišč je vključena vrednost tistih zelenjadnic, ki se pridelujejo v njivskem kolobarju. Ekstenzivni travniški sadovnjak se obravnava kot kmetijsko zemljišče. Stroški na čebelji panj in za gozdne površine znašajo najmanj 80 %. Uveljavljeno je triletno prehodno obdobje. Pred uveljavitvijo zakona bo vzpostavljen sistem, ki bo omogočal lastniku gozda brezplačno preveritev in spreminjanje rastiščnega koeficienta.

Člani komisije so bili seznanjeni, da se glede nekaterih odprtih vprašanj pripravljajo amandmaji, ki so usklajeni s pristojnim ministrstvom in jih bodo vložile koalicijske poslanske skupine. Na ta način so predvidene naslednje spremembe predloga zakona: v osnovno kmetijsko dejavnost se bo vključila pridelava vina in oljčnega olja tako, da se osnovni katastrski dohodek za grozdje in oljke poveča za največ enkrat in ob tem upošteva način pridelave; vrednost pridelave sadja bo odražala prodajno ceno svežega sadja v sadovnjaku; k določitvi vpliva območij posebnih režimov za kmetovanje in gospodarjenje z gozdovi se bodo vključila območja NATURA 2000 ter območja naravnih omejitev in strmi gozdovi; količnik za posebne kulture bo znašal največ devetkratnik katastrskega dohodka za kmetijska zemljišča; pri gozdovih naj bi se kot korekcijski faktor upoštevala tudi pravilna razdalja; predvidena je uveljavitev mehanizma, ki bo preprečil večkratni dvig katastrskega dohodka pri posameznem lastniku; pristojni organ bo za najmanj vsaka tri leta pripravil podatke za določitev višine katastrskega dohodka ob upoštevanju prihodkov iz ekonomskega računa za kmetijstvo in gozdarstvo za največ pet predhodnih let. Komisija podpira predstavljene predvidene spremembe predloga zakona v obliki napovedanih amandmajev.

Člani komisije so poudarili, da predstavlja predlog zakona ključen zakon na področju obdavčevanja kmetijstva, zaradi česar mora biti bolj pravičen kot veljavni zakon. Izpostavili

so pomembnost medsebojnih usklajevanj med pristojnimi ministrstvi in strokovnimi ustanovami ter interesnimi združenji, pri čemer poudarjajo, da breme in dajatve, ki jih predlog zakona predvideva ne smejo preseči veljavnih bremen in dajatev. Zaradi izredno nizkega katastrskega dohodka, ki je veljal do sedaj in zaradi trenutnega stanja v kmetijstvu, je posebna pozornost namenjena preprečevanju dodatnega obremenjevanja kmetijskih gospodarstev, kar je med drugim doseženo tudi z določitvijo prehodnega obdobja, ki bo omogočalo lažji in postopni prehod na novo ureditev.

Kljub večinski podpori predloga zakona je bilo opozorjeno, da se ponekod katastrski dohodek povečuje od 50-300%, kar je ob trenutni situaciji na kmetijskih trgih nesprejemljivo, saj katastrski dohodek ne nazadnje vpliva tudi na druge socialne transferje. Opozorjeno je bilo, da bo priliv v državni proračun nizek v primerjavi s škodo, ki jo lahko tako obračunavanje katastrskega dohodka povzroči v kmetijski dejavnosti, pri čemer bo nastalo škodo moč zaznati in izmeriti šele čez nekaj let. Ob tem so bile posebej izpostavljene mlade družine na gorskih kmetijah, ki bodo ob uveljavitvi predloga zakona lahko izgubile upravičenja do socialnih prejemkov, ki jim v težkih in ekonomsko nevzdržnih pogojih kmetovanja predstavljajo pomemben vir dohodka. V razpravi je bilo izraženo tudi stališče člana komisije, ki se mu zdi rešitev Ministrstva za finance za določitev mejne velikosti vinograda na 5ha pri ugotavljanju večkratnika katastrskega dohodka za davčne namene ustrezna, vendar večina članov temu stališču ni pritrčila. Zdi se, da dosednji ukrepi na področju kmetijstva niso dosegli namena, ki so ga zasledovali, saj se stalno soočamo s problematiko samooskrbe, vedno več je kmetijskih površin v zaraščanju, vedno manj ljudi je kmečko zavarovanih, zaradi tega pa se poraja dvom, da bodo imeli predlagani ukrepi v predlogu zakona pozitivne učinke na kmetijstvo.

Komisija je po opravljeni razpravi sprejela naslednji s k l e p:

Komisija za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano podpira predlog zakona pod pogojem, da bodo v nadaljnjem zakonodajnem postopku sprejeti napovedani koalicijski amandmaji, ki so usklajeni med zainteresiranimi deležniki in Ministrstvom za finance, in predloga amandmajev Kmetijsko gozdarske zbornice Slovenije k 5. in 6. členu predloga zakona. Komisija predlaga matičnemu delovnemu telesu Državnega zbora, da prouči amandmaja Kmetijsko gozdarske zbornice Slovenije in ju povzame kot svoja:

K 5. členu:

V četrti točki 5. člena se številki »80« nadomestita s številkami »60«.

Obrazložitev:

V Nacionalni strategiji za trajnostne operative programe na trgu sadja in zelenjave 2017 – 2021, ki jo je pripravilo Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano na osnovi podatkov SURS in lastnih preračunov, je obrazloženo, da je v sadjarstvu razmerje intenzivne pridelave v primerjavi z ekstenzivno 63 % : 37 %. Na osnovi tega razmerja dobimo od skupne vrednosti sadjarstva, ki je na podlagi ekonomskih računov za kmetijstvo (ERK) v povprečju zadnjih petih let 84,56 milijonov evrov. Skupna vrednost intenzivne pridelave v sadjarstvu, ki bo osnova za izračun višine katastrskega dohodka intenzivnih sadovnjakov (brez jagod, ki so v predlogu ZUKD-2 opredeljene kot posebna kultura), tako znaša 50,08 milijona evrov.

Seštevek petletnih povprečij postavk ERK 06110 Intenzivna pridelava jabolok, 06120 Intenzivna pridelava hrušk in 06130 Intenzivna pridelava breskev znaša 38,94 milijonov evrov. Če od vrednosti skupne intenzivne pridelave 50,08 milijona evrov odštejemo vso intenzivno pridelavo jabolok, hrušk in breskev, za vso intenzivno pridelavo postavke 06190 Drugo sveže sadje ostane 14,33 milijonov. Od tega zneska je treba odšteti še vrednost jagod, ki naj bi znašala 7 % skupne vrednosti svežega sadja (7 % od 45,62 je 3,19 milijona). Ob upoštevanju vsega navedenega znaša delež postavke 06190 Drugo sveže sadje, ki se

nanaša na intenzivno pridelavo sadja, 11,14 milijona evrov. Za izračun višine katastrskega dohodka je treba upoštevati samo 24,42 % te postavke, kot je ovrednotena v ERK.

Vrednost, ki jo izkazuje postavka 06190 Drugo sveže sadje ni zgolj vrednost pridelave intenzivnih sadovnjakov in vseh travniških sadovnjakov, ampak vrednost pridelave vseh sadnih dreves v Sloveniji, torej tudi ohišnic, sadnih vrtov in posameznih sadnih dreves in predstavlja celotno pridelavo sadja, tudi na površinah, ki niso vedno opredeljene kot kmetijska zemljišča.

Glede na navedeno zmanjšanje postavke 06190 za 20 % ni utemeljeno, ker ta podatek nikakor ne izkazuje dejanskega stanja. Zato je treba v postopkih izračunov katastrskega dohodka uporabljati 25 % postavke 06190 Drugo sveže sadje, kar pomeni 60% postavke 6100 – Sveže sadje.

K 6. členu:

Šesti odstavek 6. člena se spremeni, tako da se glasi:

»Za kmetijska zemljišča brez evidentirane podrobnejše dejanske rabe znašajo stroški 94% tržnega prihodka.«

Za šestim odstavkom se doda nov sedmi odstavek, ki se glasi:

»Za hmeljišče, vinograd, intenzivni sadovnjak, ostale trajne nasade in oljčnik znašajo stroški 90% tržnega prihodka«

Dosedanji sedmi odstavek postane osmi odstavek.

Obrazložitev:

Ker podatki knjigovodstva po metodologiji FADN izkazujejo razliko med vrednostjo pridelave in stroški za obdobje zadnjih petih let v višini 94 % v poprečju za vse panoge, je treba šesti odstavek ustrezno spremeniti.

Predlagani nov sedmi odstavek je potreben, ker se višina stroškov v osnovni kmetijski pridelavi določa različno za kmetijska zemljišča brez evidentirane podrobnejše dejanske rabe in kmetijska zemljišča, na katerih so trajni nasadi. Za slednje znašajo 90%.

* * *

Za poročevalca je bil določen predsednik komisije Cvetko Zupančič.

Predsednik
Cvetko Zupančič, l.r.